

REFERENCES

1. Бондаренко О. М. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування іншомовної комунікативної компетенції. Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія філологічна. Острог, 2011. № 19. С. 413-419.
2. Дука М. В., Пероганич М. О. Властивості методичного потенціалу автентичних відеоматеріалів для формування англомовної компетентності в діалогічному мовленні. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми, 2017. № 8. С. 259-270.
3. Фоміних Н. Ю. Позитивні й негативні сторони застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Умань, 2009. № 3. С. 186-190.
4. Черниш В. В. Засоби формування іншомовної комунікативної компетенції у діалогічному мовленні. Іноземні мови. 2011. № 3. С. 15–22.
5. Pixton. Give your students superpowers. URL: <https://www.pixton.com> (дата звернення: 10.05.2022).
6. Storyjumper. Become a published author. URL: <https://www.storyjumper.com/> (дата звернення: 07.05.2022).
7. Voki. Speaking character for education. URL: <https://www.voki.com> (дата звернення: 06.05.2022).

Голодович Н. Ю.,

Партика Х. П.

група АМ-42

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ладика О. В.

КОНЦЕПТ СОН, МРІЯ/ DREAM: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ (УКРАЇНСЬКА ТА АНГЛОМОВНА КАРТИНИ СВІТУ)

Останнім часом науковці усе частіше говорять про існування "мовної картини світу". Мовна картина світу як об'єкт лінгвістичних досліджень постійно приваблює лінгвістів. Однак надзвичайна багатогранність цього феномену зумовлює розбіжності у поглядах науковців.

Саме питання вербалізації світу зумовлює пошук особливостей відображення сприйняття оточуючого середовища у мовних одиницях. Спроби реконструкції концептуальної та мовної картин світу, зіставлення їхніх окремих фрагментів наразі є чисельними та надзвичайно перспективними [3, 6]. Закономірно, що й зіставлення окремих концептів також відзначається продуктивністю.

Аналіз лексеми **МРІЯ**.

Концепт МРІЯ в українській мовній картині світу вербалізується за допомогою широкого синонімічного ряду: *візія, бажання, сон, думка, вимрійка, марення, мріяння, надія, прагнення, примара, уява, утопія, фантазія, ілюзія*.

Широкий синонімічний ряд мовних реалізацій концепту МРІЯ доповнюється прикметниками, які більш глибоко розкривають і увиразнюють якості наведених вище іменників.

У формі множини лексема МРІЯ набуває певної смислової дифузності та розмитості.

Центральним смисловим компонентом концепту МРІЯ є щось бажане і приємне. Номінації концепту відображають якості та особливості цієї мрії. Ядерна номінація концепту МРІЯ подається лексемами: *мрія, мріяння, витвір уяви* [2, 4, 7].

Аналіз лексеми **СОН**.

Для лексеми СОН можна виділити 2 значення (фізіологічне та описове):

1) фізіологічний стан спокою організму людини і тварини, що настає періодично і супроводжується повною, або частковою втратою свідомості й ослабленням ряду фізіологічних процесів

2) те, що сниться, сновидіння; те, про що мріє людина; те, що сприймається як нереальне, оманливе

Концепт СОН в українській мовній картині світу вербалізується за допомогою широкого синонімічного ряду: сновидіння, видіння, марення, примара, дрема, сонливиця, соннепробуда, сонниці, соннота, дрімка, дрімоивиці, дрімля, дрімниці, сон-дрімота забуття, напівдрімота, напівзабуття, передрімка.

У сучасній українській мові вербалізація концепту СОН активно відбувається і за допомогою фразеологічних засобів.

Аналіз лексеми **DREAM**.

Англійська лексема dream вживається на позначення певних об'єктів і явищ, про що свідчать дані лексикографічних джерел. Вона позначає, почуття, образи чи фантазії, що приходять до нас у сні; сам процес, коли це відбувається; видіння, мрія, образ, який ми бачимо чи відчуваємо свідомо чи підсвідомо, коли не спимо; дуже гарна, дивовижна чи приємна річ або особа; щось, чого ми дуже хочемо і чого прагнемо; об'єкт, який ми бачимо у видінні.

Англійські лексикографічні джерела засвідчують, що концепт DREAM у сучасній англійській мові вербалізується синонімічним рядом: fantasy, illusion, vision, conceit, hallucination, romance, trance, reverie, chimera, delusion [1, 5, 8].

Ядро вербально вираженого концепту містить такі лексеми-домінанти: dream, illusion, fantasy. Вони передають ключову інформацію, розкриваючи суть концепту. Семантичне поле, складниками якого є ці елементи, охоплює переважно абстрактні поняття і відчуття. Отже, концепт DREAM сконцентрований саме довкола абстрактного, де свідоме переплітається із підсвідомим.

Особливості концепту DREAM детермінуються також різноманітними означеннями. Відображаючи багатогранність людського буття, прикметники виявляють здатність "сполучатися із різними за семантикою іменниками, у розвитку на цій основ вторинних, переносних значень, які важко піддаються логічній інтерпретації; у його семантичній та синтаксичній несамостійності, у наявності різноманітних суб'єктивно-оціночних значень".

Семантичний об'єм концепту DREAM є широким і в українській картині світу відповідає концептам СОН і МРІЯ. DREAM використовується на позначення як фізіологічного процесу, так і відображає бажання та прагнення людини. Тому не можна його передати виключно концептом СОН, семантична структура якого є простішою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вежбицкая А. Сопоставление культур через посредство лексики и прагматики. – М.: Языки славянской культуры, 2001. – 272 с.
2. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу. – К.: Логос, 2004. – 284 с.
3. Денисова С. П. Картина світу та суміжні поняття в зіставному дослідженні // Проблеми зіставної семантики. – Вип. 7. – К.: КНЛУ, 2005. – С. 9-14.
4. Кислицина Н. М. Прикметники зі значенням узагальненої позитивної оцінки як фрагмент мовної картини світу: Автореф. ... дис. канд. філол. наук: 10.02.17 / Київськ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2002. – 20 с.
5. Кочерган М. П. Зіставне мовознавство і проблеми мовних картин світу // Мовознавство. – 2004. – № 5-6. – С. 12-22.
6. Корнилов О. А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов. – М.: Изд-во МГУ, 1999. – 341 с.
7. Словник синонімів Офіційний сайт Української мови https://ukrainskamova.com/publ/slovník_sinonimiv/21
8. Thesaurus dictionary of synonyms <https://www.thesaurus.com/>